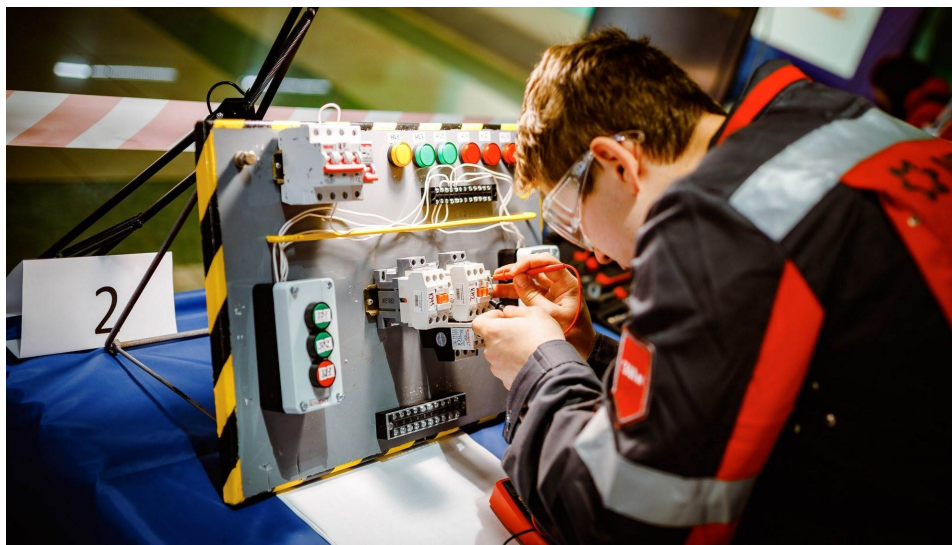

Метінвест інвестував майже 570 млн грн у розвиток освіти в Україні — Forbes Ukraine

До реформи вищої освіти «знизу» долучилися IT-компанії SoftServe, GlobalLogic, Genesis, найбільші енерго- та металургійні холдинги з імперії Ріната Ахметова ДТЕК і Метінвест, а також невідомі широкому загалу регіональні бізнесмени на кшталт Павла Штутмана. Чому бізнес за це взявся — відповіді в скороченій версії матеріалу Forbes Ukraine.

Асортимент допомоги – від стипендій студентам і викладачам та оновлення навчальних програм до облаштування лабораторій і побудови власних університетів та інститутів.

Відповідь на запитання, навіщо це компаніям, у прагматичній площині – підвищити якість освіти та знайти майбутніх працівників, рідше – підтримати фундаментальну науку, без якої успішний R&D-процес наукомістких бізнесів неможливий.

Forbes дослідив, які інструменти використовує бізнес, аби поліпшити українську вищу освіту. І що у нього вийшло.

Інвестиція в майбутнє

У березні 2021-го Метінвест оголосив, що побудує власний технічний університет. На слайдах, які тоді Forbes отримав, було зображено сучасну багатоповерхівку, яку розробив зірковий нідерландський архітектор Хірокі Мацуура.

«Приплив сильних інженерів скоротився. З країни почали масово виїжджати люди з гарними мізками», – розповідав, навіщо компанії університет, CEO холдингу Юрій Риженков у 2021-му.

Заклад почали будувати в Маріуполі, війна та окупація міста внесли корективи, але не зупинили проєкт. «Неможливо зруйнувати нашу мрію», – говорить ректор університету Олександр Поважний. У вересні 2022-го університет почав працювати в Запоріжжі.

Від власного корпусу відмовилися, лабораторії організували на підприємствах холдингу не лише в Запоріжжі, а й у Кривому Розі та Кам'янському. Частина занять відбувається у приміщеннях холдингу в Києві.

Метінвест Політехніка випускає бакалаврів, магістрів і навіть має власну аспірантуру. У ній навчають не лише металургів, гірників, а й програмістів та бізнес-аналітиків – загалом 34 освітні програми. З 2022 року студентами навчального закладу стали понад 1000 людей. Пари проводять як офлайн, так і онлайн.

Університет має короткострокові курси підвищення кваліфікації, які закінчили приблизно 700 людей. З

досягнень – випускниками закладу цього року стали перші 143 магістри, більшість із яких — співробітники підприємств холдингу.

«Мета – щоб студент, який закінчив наш університет, був готовим із першого дня працювати на конкретному підприємстві, маючи практичні навички», – пояснює Поважний. Навчальні програми запроваджують і коригують відповідно до запиту бізнесу.

Щоб краще відчувати потреби бізнесу, Метінвест Політехніка створила для сімох навчальних напрямів академічні ради. Це металургія, гірництво, безпека праці, технології захисту довкілля, автоматизація виробництва та програмного забезпечення, а також бізнес-аналітика та управління бізнес-процесами.

У кожного напрямку є куратор із холдингу, приміром директор з інформаційних технологій. Це дає змогу навчати студентів на реальних кейсах.

Рінат Ахметов не єдиний бізнесмен в Україні, у якого є власний ЗВО. З 2017-го кропивницький Економіко-технологічний інститут контролюється благодійним фондом «Ельворті», який, своєю чергою, належить співвласникові холдингу «Гідросила» Павлу Штутману.

Щороку навчальний заклад випускає інженерів-механіків, фінансистів, програмістів, маркетологів та інших фахівців.

Власний інститут – це нетипова інвестиція для бізнесу, каже Штутман. «Коли ми займаємося меценатством, це разова історія, – наголошує він. – Інститут або училище – це інвестиції в майбутнє». На цей крок компанії йдуть, коли немає іншого шляху. «Нам, щоб бути конкурентоспроможними, потрібні фахівці, насамперед інженери», – каже підприємець.

2022 року у компанії Штутмана були проблеми з СБУ: частина підприємств групи до повномасштабної війни розміщувалася у рф. У жовтні 2022-го компанія заявила, що не має жодних зв'язків із росією.

Річний бюджет на функціонування Метінвест Політехніки, де працюють 137 співробітників, – 64–81 млн грн. За даними компанії, загальні інвестиції в університет – понад пів мільярда гривень, з яких 290 млн грн – у розробку та будівництво навчального корпусу в Маріуполі.

Штутман не розкриває суми витрат та інвестицій.

Яким ЗВО допомагає бізнес

«Метінвест»	«Метінвест Політехніка» 24 професійно-технічні училища, проєкт World Skills Ukraine	513 55,4
ДТЕК	«Дніпровська політехніка»	>2
«ДТЕК Мережі»	Університет біоресурсів і природокористування України	≈10
«ДТЕК Нафтогаз»	Університет нафти і газу «Полтавська політехніка» Полтавський фаховий коледж нафти і газу	2,4
МХП	Смілянський технологічний фаховий коледж Вінницький національний аграрний університет Ладизинський фаховий коледж	2,4 2,8 2,3
Genesis	Києво-Могилянська академія Київський національний університет ім. Шевченка Київський політехнічний інститут Київська школа економіки	>40*
BGV Group Management	«Житомирська політехніка»	10
Interpipe	«Дніпровська політехніка»	1,2
Ajax Systems**	Національний авіаційний університет Київський національний університет ім. Шевченка Київський політехнічний інститут «Львівська політехніка»	н/д
GlobalLogic Ukraine**	Львівський національний університет ім. Франка Київський політехнічний інститут Києво-Могилянська академія Харківський національний університет радіоелектроніки	н/д
«Гідросила груп» та «Ельворті»**	Економіко-технологічний інститут ім. Роберта Ельворті Харківський політехнічний інститут	н/д
Enzym Group**	Український католицький університет	н/д

2,4 Сума, млн грн

*Загальна сума інвестицій компанії у всі її освітні проєкти.

**Компанії не розкрили суму інвестицій. Список не є вичерним

Джерела: дані компаній, сайти університетів

Поділитися знаннями

Історія співпраці львівських IT-підприємців та університетів починалася не дуже оптимістично. У 2013 році Львівський IT Кластер, який об'єднує понад 300 компаній і стартапів, модернізував два предмети з навчальної програми: «Бази даних» та «Комп'ютерна графіка», пригадає CEO IT Кластера Степан Веселовський.

Три роки по тому айтівці усвідомили, що цей підхід не працює. Якість освіти практично не змінилася, студентів, які працевлаштувалися в ІТ-компанії, доводилося вчити.

Це збіглося за часом із можливістю для експерименту. Кафедру комп'ютеризованих систем та автоматички «Львівської політехніки», де працювали ІТ-фахівці з кластера, хотіли ліквідувати. Один із викладачів – Зеновій Верес – розповів про це Веселовському, і вони вирішили скористатися можливістю – запустити освітню програму про інтернет речей.

Вона стала першою з 19 програм, які наразі діють у чотирьох університетах Львова. На цих програмах навчаються понад 4500 студентів.

Після цього випадку перезавантажувати ІТ-освіту вирішили інакше – нові навчальні програми мали конкурувати зі старими, каже Веселовський.

Ця колаборація дала поштовх іншим бізнесам, які вирішили інвестувати у вищу освіту самостійно. У 2019-му ІТ-компанія SoftServe запустила у «Львівській політехніці» навчальну програму про системи штучного інтелекту.

Протягом шести років кількість програм SoftServe зросла до дев'яти у семи університетах Львова, Києва, Харкова та Дніпра. До повномасштабної війни це було бізнес-інструментом із залучення людей на роботу, пояснює керівниця освітніх партнерств SoftServe в Україні Ольга Доля.

Зараз ІТ-галузь не відчуває такого дефіциту, проте компанії підтримують вищу освіту, щоб розвивати пул талантів для майбутнього.

Щороку, за даними SoftServe, приблизно 1000 студентів стають першокурсниками програм, які компанія розробляє спільно з університетами.

Крім навчальних програм, бізнес намагається покращити університетські лабораторії. ДТЕК забезпечила обладнанням лабораторії у п'ятих університетах. Зокрема, надала VR-тренажери, завдяки яким майбутні енергетики можуть віртуально навчатися, спускаючись у шахту, чи тренуватися виконувати ремонт віртуальної підстанції.

Компанія фінансує створення у КПП лабораторії відновлюваної енергетики, яку забезпечать акумуляторними батареями, сонячними панелями, стенд-трекерами, погодною метеостанцією.

Навчити тих, хто вчить

Іншим шляхом пішов Genesis. Компанія з 2019-го допомагала топовим столичним вишам: КНУ імені Шевченка, КПП, Києво-Могилянській академії та KSE. У 2022 році вирішили вийти на національний масштаб. Компанія запустила всеукраїнські курси-стажування, які викладачі можуть імплементувати у свою програму.

Це три диджитал-курси: «Створення та розвиток ІТ-продуктів», «Маркетинг ІТ-продуктів» та «Аналітика у продуктовому ІТ». «Ідея виникла, коли ми зрозуміли, що можемо працювати не лише з топовими ЗВО, а й зі студентами регіональних університетів», – казав в одному з інтерв'ю співзасновник Genesis Володимир Многолетній.

Достукатися до студентів вирішили через викладачів, які шукають можливості поліпшити власні дисципліни. «Ми розуміли, що їм потрібен практичний та сучасний контент», – каже Ніщик із Genesis. За даними компанії, ці курси пройшли понад 17 000 студентів по всій країні, а 1000 викладачів готові інтегрувати їх в освітній процес.

Викладачам, перед тим як інтегрувати курс Genesis, потрібно пройти двотижневе навчання компанії та отримати сертифікат, який дає право на інтеграцію.

Genesis – не єдина компанія, що запускає курси, які можуть використовувати викладачі. Ще один приклад – лідерська школа для управлінців українських університетів, яку SoftServe Кицмея запустила спільно з Українським католицьким університетом.

Це річна програма, на виході якої кожен «студент» має проєкт реалістичних змін у своєму університеті. «Управління кафедр – це вихідці з науки, – цитує ідею Кицмея Доля. – Їм потрібно давати всі управлінські навички, аби вони могли менеджерити свої кафедри й працювати в ринковому середовищі».

Аҗах залучає викладачів до власних інтернатур. Для прикладу, вдруге запущено інтернатуру за напрямом Mechanical Engineering на приладобудівному факультеті КПП. Одна з викладачок, з якою співпрацює компанія, розробила нову вибіркову дисципліну, яку починають впроваджувати на факультеті.

«Це створює освітню екосистему: викладачі вдосконалюють не лише власні знання, а й зміст дисциплін і програм загалом», – каже Head of Recruitment Яна Бабій.

Крім КПІ інтернатура ще є на факультеті радіофізики та комп'ютерних систем КНУ імені Шевченка. У цьому університеті компанія працює з напрямками Hardware та Radio Frequency.

Демографічна й економічна ситуація склалася в Україні таким чином, що університети можуть опинитися без державного фінансування, констатує перший проректор Київської школи економіки Єгор Стадний. «Рано чи пізно держава постане перед вибором, куди в людський капітал інвестувати, – каже він. – У дошкілля? В середню школу? У профтех? Чи у вищу освіту?» Шанси, що оберуть останню, на його думку, мінімальні.

Без співпраці з бізнесом університети не мають фінансового майбутнього. «Маємо амбітну стратегічну мету – відмовитись від державного фінансування, – каже ректор «Житомирської політехніки» Віктор Євдокімов. – І робимо з наглядовою радою все для того, щоб до цього в перспективі дійти».

10 із 13 членів наглядової ради «Житомирської політехніки» є представниками бізнес-середовища, очолює раду співвласник мережі АТБ Геннадій Буткевич.

|

[Forbes Ukraine](#)

<https://metinvestholding.com/ua/media/news/metinvest-nvestuvav-majzhe-570-mln-grn-u-rozvitok-osviti-v-ukran-forbes-ukraine>